

Związek
Harcerstwa
Polskiego

PRO

Programowy Ruch
Odkrywców

EKSPEDYCJA

propozycja programowa na rok 2017/2018

Spis treści

- 3 Słowo Przewodniczących PRO
- 4 „Ekspedycja” – zasady działania
- 5 Czym ma się zakończyć ekspedycja?
- 6 Wybrane małe i duże odkrycia ostatnich lat
- 7 Niektóre zagadki nadal czekające na rozwiązanie
- 8 Przykładowe pomysły na cel ekspedycji
- 9 Formy pracy
- 10 Źródła wiedzy
- 11-12 Wydarzenia z naszych dziejów, które pozostawiły najwięcej śladów w terenie
- 13 Potencjalni partnerzy
- 14 Pięć reguł Drużyny Odkrywców
- 15 Nasze działania a prawo
- 16 Zadania fakultatywne
- 17 Kryteria oceny ekspedycji
- 18 Co po wyprawie?
- 19 Programowy Ruch Odkrywców
- 20 Rajd Odkrywców
- 21 Szczyt PRO
- 22 Warsztaty „Drużyna PRO”
- 23 Ważne daty

Autorzy propozycji: Daria Dunaj, Jacek Durak, Barbara Kosmalska, Zuzanna Kowalczyk, Filip Markos, Maciej Młynarczyk (red.), Kamil Piszczatka, Jakub Radziwon, Kamila Wesołowska, Mateusz Stachewicz, Adam Ślusarczyk, Mikołaj Zaborowski.

Autorzy zdjęć: Agata Kujda, Piotr Rodzoch, Grzegorz Basiński, archiwum PRO

Skład i łamanie: Łukasz Góralski

Blisze informacje: odkrywcy.zhp.pl, facebook.com/ruchPRO

Kontakt: odkrywcy@zhp.pl

Każdy może być odkrywcą. Wcale nie trzeba mieć do tego wielkich pieniędzy, specjalistycznego sprzętu ani kierunkowego wykształcenia. Nie trzeba wybierać się w niebezpieczną podróż przez nieprzebyte leśne ostępy Jukatanu czy Indochin. Nie trzeba się ruszać poza własne podwórko.

W każdym powiecie czekają na nas nierozwiązane dotąd zagadki historyczne. Pytania domagające się odpowiedzi są ukryte wśród zabytkowych posągów, między wierszami nagrobnych inskrypcji, dają się odczytywać z pożółkłych map i gazet. Właśnie z ich powodu tam, gdzie inni widzą po prostu kościół, my zaglądamy za obrazy, penetrujemy poddasza, szukamy wejścia do podziemi. Kiedy inni słuchają głosu dzwonu, my oglądamy napisy i rysunki na jego powierzchni. To objawy przypadku, którą przenosi bakcyl odkrywcy. Mamy nadzieję, że złapiecie go w czasie realizacji propozycji programowej „Ekspedycja”.

Do zobaczenia na szlaku małych i wielkich odkryć!

hm. Maciej Młynarczyk
Przewodniczący
Programowego Ruchu Odkrywców

pwd. Mateusz Stachewicz
Wiceprzewodniczący
Programowego Ruchu Odkrywców

„Ekspedycja” – zasady działania

Zadanie drużyny polega na przeprowadzeniu ekspedycji – czyli wyprawy, w ramach której rozpracujecie wybraną lokalną zagadkę historyczną. Celem waszych poszukiwań może być na przykład ustalenie i zbadanie dokładnego miejsca ważnego wydarzenia, które rozegrało się w pobliżu waszej miejscowości, odnalezienie nieznanych dotąd materialnych pamiątek dawnych dziejów czy dotarcie do nowych faktów związanych z ważną postacią z lokalnej historii. Ważne, żeby dążyć do odkrycia – próbować dotrzeć do miejsc, rzeczy i informacji, których nie znajdziemy w popularnych opracowaniach czy artykułach prasowych.

Czas realizacji zadania nie jest z góry określony – może ono wypełnić weekendową wyprawę, a może trwać wiele miesięcy, objąć szereg zbiórek, biwaków, rajdów i stać się głównym motywem rocznego planu pracy drużyny. Ekspedycja będzie dotyczyła waszej miejscowości i okolic, nie jesteście więc ograniczeni wyzwaniami logistycznymi związanymi z organizacją podróży i noclegów: do przemieszczania się wystarczą rowery, a poszukiwania będzie można przerwać w każdym czasie, żeby wrócić na noc do domów i kontynuować wyprawę następnego dnia.

We wstępie celowo mówimy o „rozpracowaniu”, a nie „rozwiązaniu” – bo definitywne rozwiązanie zagadki często może się okazać niemożliwe. Podążając jednak ku jej rozwikłaniu, poznamy wiele wciągających opowieści, ciekawych postaci, niezwykłych miejsc oraz przedmiotów, które były świadkami historii – tej wielkiej i tej mniejszej, lokalnej. Słowem – poznamy od podszewki naszą małą ojczyznę. A to jest prawdziwa wartość tego projektu.

A young man with sunglasses on his head and a blue t-shirt is being interviewed by a young woman wearing a black bandana and a dark tank top. A cameraman in a blue t-shirt is filming them with a professional video camera. They are standing in front of a large, ornate stone fountain with water spraying upwards. The background shows a residential street with buildings and trees.

Czym ma się zakończyć ekspedycja?

Podsumowaniem waszej wyprawy będzie:

- 1) umieszczony w serwisie [youtube.com](https://www.youtube.com) **reportaż** filmowy, trwający od 5 do 25 minut,
- 2) **relacja tekstowa**, licząca od 1000 do 6000 znaków, ilustrowana 2-10 fotografiami (wliczając w to skany lub zdjęcia map i grafik wykorzystanych w rozwiązywaniu zagadki).

Link do reportażu filmowego oraz relację tekstową należy wprowadzić do 31 maja 2018 r. do elektronicznego formularza dostępnego na stronie raporty.odkrywcy.zhp.pl.

Ponadto relacja tekstowa powinna się ukazać w lokalnej prasie – najlepiej w wersji drukowanej, w ostateczności na stronie www.

Niezależnie od tego warto zadbać, żeby wasze filmowe i tekstowe relacje zostały udostępnione w mediach społecznościowych.

Wybrane małe i duże odkrycia ostatnich lat

Diennikarz Marcin M. Drews, dysponując starą mapą, ogólnodostępnymi wynikami laserowego skanowania powierzchni ziemi oraz XVIII-wieczną ryciną, odkrył pod Świdnicą pozostałości magazynu prochu, wysadzonego w czasie wojny siedmioletniej.

W Lubomierzu na Dolnym Śląsku młodzi Niemcy – potomkowie dawnych mieszkańców tego miasteczka – przy pomocy odręcznie naszkicowanego planu i pożyczonej od miejscowego Polaka łopaty odkryli wśród korzeni drzewa rosnącego pomiędzy dwiema kapliczkami miejsce, gdzie pod koniec II wojny światowej zakopano stoiki z rodzinnymi kosztownościami.

Organizatorzy projektu „Tu było, tu stało” prowadzili szczegółową analizę słynnego powojennego zdjęcia, przedstawiającego dziewczynkę w zbyt dużych butach na dachu warszawskiego budynku wśród morza ruin. Budynek udało się zlokalizować, wciąż do ustalenia pozostaje tożsamość dziewczynki.

Ekipa programu telewizyjnego „Było... nie minęło” przebiła się do wnętrza zamurowanych nisz w chełmskim kościele Rozestania Apostołów i znalazła w środku sprzęty liturgiczne ze świątyń unickich, ukryte tam przez Rosjan w 1915 r. w obliczu nadciągającej armii niemieckiej.

W Rzeszowie starszy mężczyzna wyrzucający gazety do kontenera na makulaturę dostrzegł w środku kilkadziesiąt żydowskich ksiąg religijnych, spośród których najstarsza ma ponad 140 lat – dziś można je oglądać w synagodze w Łańcucie.

W powiecie goleniowskim (Pomorze Zachodnie) odnaleziono zaginioną pół wieku temu płytę nagrobną żeglarza Christiana Krentzina z 1753 r. z kościoła w nadbaltyckiej Stepnicy. Służyła miejscowemu rolnikowi za podest, po którym wchodził do kurnika.

Niektóre zagadki nadal czekające na rozwiązanie

W 2008 r. do pałacu w Jedlince w Górach Sowich przybyli potomkowie niemieckich właścicieli majątku – rodziny von Böhm, przywożąc pamiątnik, w którym Erika von Böhm opisała zakopywanie w pałacowym ogrodzie skrzyń z kosztownościami w zimie 1945 r. Skrzyń do dziś nie odnaleziono.

Szwajcarski pułkownik Franz von Erlach w swoim raporcie „Partyzantka w Polsce” opisał czas i miejsce zakopania dostawy broni, która miała zasilić oddziały powstańców styczniowych, nigdy jednak do nich nie dotarła.

Miejsce ukrycia innego nieodnalezionego do dziś depozytu z powstańczą bronią zaszyfrował pułkownik Konstanty Ramotowski „Wawer” na marginesach francuskojęzycznego brewiarza, który nadal można oglądać w Książnicy Podlaskiej w Białymstoku.

W Uchaniach i pobliskim Siedliszczu urywa się ślad ucieczki Hugona Kołłątaja z Warszawy w listopadzie 1794 r. Ten bliski współpracownik Tadeusza Kościuszki miał wówczas wywieźć ze stolicy drogocenną kolekcję medali, ofiarowaną przez Stanisława Potockiego na cele powstańcze. Już kilkadziesiąt lat temu w podziemiach uchąńskiego kościoła odkryto połowy ołtarz Kościuszki. Nie wszystkie tamtejsze krypty zostały dotąd zbadane.

Wciąż brak wolnego od wątpliwości ustalenia miejsca opuszczenia obszaru Królestwa Polskiego przez legendarny pułk „czwartaków” po zakończeniu powstania listopadowego w październiku 1831 r. Moment ten został utrwalony w kulturze dzięki wierszowi „Walecznych tysięcy” Juliusza Mośena i obrazowi „Finis Poloniae” Dietricha Montena.

Przykładowe pomysły na cel ekspedycji

- ustalenie miejsca, w którym znajdował się nieistniejący obecnie obiekt (np. kościół lub zamek),
- zidentyfikowanie wszystkich obiektów widocznych na dawnym obrazie, sztychu, mapie czy fotografii waszej miejscowości,
- prześledzenie przebiegu dawnej granicy państwowej w oparciu o dawne mapy oraz przebieg współczesnych dróg, rzek i strumieni, komór celnych, kopców, wałów i innych znaków granicznych,
- ustalenie dokładnego miejsca, w którym rozegrało się ważne wydarzenie historyczne (np. bitwa, obrady, rokowania pokojowe),
- odnalezienie żyjących potomków ważnej postaci z lokalnej historii,
- wyszukanie lub zebranie materialnych pamiątek po takiej osobie,
- sprawdzenie prawdziwości miejscowej legendy,
- odnalezienie zaginionego przedmiotu, cennego ze względu na swoją wartość materialną lub historyczną,
- odtworzenie trasy wyprawy znanego podróżnika lub innej postaci historycznej i porównanie odwiedzonych miejsc z pozostawionym przez nią opisem.

Formy pracy

Warto zadbać, by w czasie realizacji „Ekspedycji” wykorzystać jak najwięcej różnorodnych form pracy. Ich wybór należy do was, uzależniony jest od wybranego przez was celu wyprawy, pionu metodycznego, warunków środowiska. Zapewne najczęściej będziecie sięgali po następujące formy:

mikrokurs, umożliwiający członkom drużyny zdobycie umiejętności przydatnych w czasie wyprawy – na przykład fotografii cyfrowej, montażu filmów, pracy z mapą, korzystania z aplikacji łączących historyczne mapy z lokalizacją GPS, uzyskiwania i interpretowania map tworzonych w oparciu o technologię LiDAR;

wywiad – spotkanie z osobą, która ze względu na swoje wykształcenie, wykonywaną pracę albo zainteresowania może dysponować cennymi wiadomościami albo podsunąć źródła, w których możemy szukać potrzebnych informacji;

sondy uliczne – krótkie rozmowy z mieszkańcami, pozwalające na ustalenie stanu ich wiedzy na interesujący nas temat; rzadko dostarczają nam wartościowych informacji, ale mogą podsunąć nam nowe tropy albo pokazać, jak wybrana legenda miejska funkcjonuje w lokalnej społeczności;

kwerenda źródłowa, niezbędna do dobrego przygotowania wyprawy – zdobywanie informacji poprzez lekturę materiałów w bibliotece, archiwum, kancelarii parafialnej, szkolnej pracowni, a także w Internecie – w zasobach bibliotek cyfrowych, profesjonalnych serwisów informacyjnych, a także na blogach i innych amatorskich stronach;

zwiad terenowy – ukoronowanie ekspedycji: poszukiwanie i badanie wybranych obiektów w terenie, porównywanie obecnego stanu z historycznymi źródłami, sporządzanie szkiców, planów, dokumentacji fotograficznej i filmowej.

Źródła wiedzy

Informacje przydatne w waszych ekspedycjach możecie czerpać między innymi z:

- przewodników turystycznych,
- monografii poświęconych lokalnym dziejom (tam warto zwracać szczególną uwagę na przypisy i bibliografię),
- czasopism lokalnych i regionalnych oraz poświęconych krajoznawstwu, historii i historii sztuki, w tym dostępnych online, np. w bibliotekach cyfrowych oraz w serwisie www.bazhum.muzhp.pl,
- dokumentów znajdujących się w archiwach państwowych – np. ksiąg miejskich, wiejskich, ziemskich i grodzkich, konstytucji sejmowych, diariuszy sejmowych, ksiąg Metryki Koronnej, ksiąg sądowych, akt Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych, rejestrów poboru skarbowego, inwentarzy i lustracji dóbr królewskich (poszukiwania tych źródeł warto rozpocząć od strony www.agad.archiwa.gov.pl),
- dokumentów przechowywanych w archiwach kościelnych – głównie diecezjalnych, np. księgi czynności biskupich, akta konsystorskie, księgi wizytacji biskupich,
- ksiąg metrykalnych, dostępnych w parafiach oraz (starsze niż 100 lat) w archiwach diecezjalnych, a także w internecie w serwisie genealodzy.pl,
- zbiorów muzealnych i ich katalogów,
- dawnych obrazów, rycin i fotografii, między innymi z Narodowego Archiwum Cyfrowego (www.nac.gov.pl) i stron tworzonych przez pasjonatów (np. www.dolny-slask.org.pl),
- prywatnych pamiętników i listów,
- starych map – np. z dostępnych w Internecie zbiorów bibliotek cyfrowych oraz stron pasjonatów, w tym: www.polski.mapywig.org, www.igrek.amzp.pl, www.davidrumsey.com.

Wydarzenia z naszych dziejów, które pozostawiły najwięcej śladów w terenie

Pewne okresy w naszej historii pozostawiły po sobie niezatarte ślady, a przekazy historyczne na ich temat mogą być nieocenionym źródłem zagadek do rozwiązania. Poza obszarem tzw. Ziemi Odzyskanych niemal w każdym powiecie znajdziemy wzmianki o zamku lub kościele, który nie przetrwał wojen szwedzkich, groby powstańców styczniowych czy przekazy o działalności komórek AK – ukrytych składach broni i amunicji, wysadzonych mostach, konspiracyjnych drukarniach.

Wojny szwedzkie w XVII i XVIII wieku

W długich dziejach konfliktów polsko-szwedzkich trzy wojny toczyły się w obecnych granicach naszego kraju: wojna z lat 1626-1629 (działania na obszarze obecnych województw pomorskiego, zachodniopomorskiego, kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego), „potop” z lat 1655-1660 (cały obszar obecnej Polski oprócz Pomorza Zachodniego, Ziemi Lubuskiej, Śląska oraz skrawków Małopolski i Podkarpacia) oraz tzw. wielka wojna północna z lat 1700-1721 (głównie centrum kraju i Wielkopolska). Pobyt wojsk szwedzkich na naszych ziemiach zaznaczył się przede wszystkim niszczeniem kościołów, pałaców, dworów, zamków i innych obiektów obronnych, rabunkiem dzieł sztuki, spośród których wiele do dziś uważany jest za zaginione albo pozostaje w szwedzkich zbiorach, a także bitwami, które pozostawiły ślady w sferze materialnej (znalaziska archeologiczne) i niematerialnej (np. tradycja nazywania lokalnych wzniesień „szwedzkimi szańcami”).

MAPA
BITEW I POTYCZEK 1863-1864
W
KRÓLESTWIE KONGRESOWYM
Z DATAMI STARĆ
UCIŹNYCH
STANISŁAW ZIELIŃSKI

OBRAŻENIE ZNAKÓW:

- * WIELKA
- MIĘDZA
- GRANICE WOJEWÓDZTWA
- GRANICE WOJEWÓDZTWA
- GRANICE WOJEWÓDZTWA

Dotyczy oznaczenia roku odwołania się do 1863.

PODZIAŁKA

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 KM

Okres II wojny światowej

Oprócz kampanii wrześniowej, znamiennej kilkudziesięcioma większymi bitwami, prawie 3,5 mln żołnierzy walczących na naszych ziemiach i mnóstwem ciężkiego sprzętu bojowego, który nierzadko pozostał na polach walk, okres II wojny światowej to również Armia Krajowa – największe wojsko partyzanckie w Europie, prowadzące działalność zbrojną, dywersyjną i wywiadowczą, a także podziemna prasa, szkolnictwo, sądy, a nawet teatry.

Co poza „kongresówką” i Galicją?

Tzw. Ziemie Odzyskane (województwa dolnośląskie, opolskie, lubuskie, zachodniopomorskie, warmińsko-mazurskie) ominęły opisane wyżej procesy dziejowe, ale można wskazać kilka innych, które odzysnęły na nich niezatarte piętno, m.in. wojna trzydziestoletnia (1618-1648), wojny śląskie (1740-1763) i operacja wiślańsko-odrzańska na wschodnim froncie II wojny światowej (styczeń-maj 1945 r.).

Potencjalni partnerzy

Oto wybrane podmioty, które mogą nam pomóc w realizacji propozycji programowej – na przykład dostarczyć informacji, służyć fachową radą, udostępnić obiekty, pomóc w wypromowaniu naszej inicjatywy. Z większością spośród nich mamy pewne wspólne cele. Z niektórymi możemy po prostu połączyć siły i realizować projekt wspólnie.

- muzea, izby pamięci,
- pasjonaci lokalnych dziejów,
- nauczyciele historii,
- przewodnicy turystyczni,
- twórcy serwisów internetowych o tematyce regionalnej,
- archiwa państwowe i kościelne,
- biblioteki,
- inne organizacje pozarządowe, w tym PTTK,
- władze samorządowe,
- miejscy i wojewódzcy konserwatorzy zabytków,
- parafie,
- domy kultury i inne instytucje kultury,
- administracja parków narodowych i krajo-
brazowych,
- media lokalne i regionalne,
- prywatni właściciele zabytków.

Pięć reguł Drużyny Odkrywców

1. Nie kopujemy w ziemi i nie używamy wykrywaczy metalu bez zgody właściciela terenu i wojewódzkiego konserwatora zabytków.
2. Nie wchodzimy nigdzie i nie robimy zdjęć bez zgody właściciela terenu.
3. Z odwiedzanych miejsc nie zabieramy niczego oprócz naszych fotografii, a pozostawiamy po sobie najwyżej ślady stóp. Zostawiamy odwiedzane miejsca w nie gorszym stanie, niż je znaleźliśmy.
4. Zdobytych informacji i materiałów nie zatrzymujemy dla siebie. Dzielimy się nimi z lokalną społecznością i innymi pasjonatami.
5. Nie zapominamy o bezpieczeństwie. Z nogą w gipsie albo z urwaną ręką przeżywanie kolejnych przygód jest dużo trudniejsze.

Nasze działania a prawo

Planując wasze ekspedycje, pamiętajcie, że w świetle prawa zabronione jest między innymi:

- **zabieranie** w celu przywłaszczenia oraz **uszkadzanie** i **niszczenie** cudzych rzeczy (art. 278 i 288 kodeksu karnego oraz art. 119 i 124 kodeksu wykroczeń),
- **wdzieranie się** (wchodzenie bez zgody uprawnionej osoby) do cudzego domu, mieszkania, lokalu, pomieszczenia albo ogrodzonego terenu, a także nieopuszczenie wbrew żądaniu osoby uprawnionej lasu, pola, ogrodu, pastwiska, łąki lub grobli (art. 193 kodeksu karnego i art. 157 kodeksu wykroczeń),
- niszczenie lub uszkadzanie **zabytku** – nawet nieumyślne (art. 108 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami),
- **poszukiwanie** ukrytych lub porzuconych zabytków **bez pozwolenia** lub wbrew warunkom pozwolenia – zaś pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga poszukiwanie zabytków w formie robót budowlanych, prac archeologicznych oraz przyużyciu wszelkiego rodzaju urządzeń **elektrycznych i technicznych** oraz sprzętu do nurkowania (art. 111 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami),
- **podrabianie** lub **przerabianie** zabytku – ale tylko w celu użycia go w obrocie zabytkami, nie np. w celach edukacyjnych (art. 109a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami),
- **zbywanie** podrobionych lub przerobionych zabytków lub zbywanie innych przedmiotów jako zabytków (art. 109b ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Europejskie Dni Dziedzictwa to największy w Europie projekt społeczny i edukacyjny, w ramach którego udostępnia się do zabytki do zwiedzania, organizując w nich festyny, jarmarki, inscenizacje, turnieje rycerskie, wystawy, koncerty i inne imprezy kulturalne.

Programowy Ruch Odkrywców jest partnerem tegorocznej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa w Polsce, których hasło przewodnie brzmi „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”. W czasie dwóch wrześniowych weekendów będziemy zachęcali do spojrzenia na otaczający nas krajobraz jak na otwartą księgę, z której możemy czytać zapis działalności pokoleń naszych przodków.

Udział w przedsięwzięciach organizowanych EDD – w roli ich uczestników lub organizatorów – jest w naszym ruchu zadaniem fakultatywnym. Nie jest bezpośrednio związany z propozycją programową „Ekspedycja”, ale daje możliwość zdobycia dodatkowych punktów w rankingu PRO.

Drugie zadanie fakultatywne – „**Luter 2017**” – czeka nas już miesiąc później. W październiku przypada bowiem pięćsetna rocznica Reformacji, co będzie okazją do tropienia śladów wpływu, jaki ten ruch wywarł na naszą kulturę. Szczegółowych informacji wypatrujcie na naszej stronie internetowej i na Facebooku.

Kryteria oceny ekspedycji

Ocena waszych działań zależy od następujących czynników:

1. Od zasobu **informacji** zdobytych przez was w trakcie ekspedycji – czyli liczby wiadomości uzyskanych w czasie analizy materiałów źródłowych, wywiadów z mieszkańcami, rozmów ze specjalistami i pasjonatami, zwiadów lokalnych itd., a także od istotności, nowości, oryginalności, przetomowości tych wiadomości,
2. Od atrakcyjności wykorzystanych **form pracy** – czyli od tego, jak ciekawe, wciągające, angażujące harcerzy działania podejmiecie w ramach wyprawy,
3. Od doboru **źródeł** – czyli od:
 - liczby wykorzystanych źródeł,
 - różnorodności źródeł informacji (opracowania naukowe, listy, pamiątki, zdjęcia, ryciny, mapy, plany, dokumenty urzędowe, przekazy ustne, materiały filmowe i dźwiękowe),
 - wiarygodności źródeł – przy czym bardziej wiarygodne są publikacje naukowe, niż wpisy na amatorskich blogach, cenniejsze są źródła oryginalne (np. listy, zdjęcia), niż ich skróty i opracowania (np. w przewodnikach turystycznych);
4. Od doboru **partnerów**, czyli od:
 - ich liczby,
 - współpracy z partnerami z różnych sektorów (ludzie nauki, media, władze lokalne, instytucje kulturalne, kościelne, inne NGO, osoby prywatne),
 - rzeczywistego wkładu partnerów w waszą ekspedycję;
5. Od wartości merytorycznej oraz atrakcyjności **filmu i relacji tekstowej**.

Ponadto warunkiem przyznania punktów jest opublikowanie relacji tekstowej **w lokalnej prasie**.

Co po wyprawie?

Jeśli do 31 maja 2018 r. prześlecie za pośrednictwem aplikacji internetowej raport – relację tekstową ze zdjęciami, link do filmu i skan artykułu prasowego, zostaną one ocenione zgodnie z kryteriami przedstawionymi na poprzedniej stronie. (Raporty można oczywiście składać wcześniej – będą oceniane na bieżąco).

Do zdobycia jest maksymalnie 150 punktów. Osiągnięcie progu **50** punktów jest równoznaczne ze zdobyciem miana Drużyny Odkrywców i uzyskaniem członkostwa w Programowym Ruchu Odkrywców wraz z prawem noszenia przez każdego członka waszej jednostki chusty PRO i metalowego Pierścienia Odkrywcy w kolorze brązowym.

Z członkostwa w Programowym Ruchu Odkrywców można w każdym czasie zrezygnować. Chętni mogą pozostać w ruchu, realizować kolejne zadania, pnać się w górę w rankingu drużyn i osiągając wyższe poziomy zaawansowania, które otwierają drogę do następnych misji, dedykowanych doświadczonym członkom ruchu.

PRO

Programowy Ruch Odkrywców

Programowy Ruch Odkrywców to jeden z najmłodszych ruchów programowo-metodycznych w ZHP. Ma charakter ogólnopolski, zajmuje się odkrywaniem i promowaniem dziedzictwa narodowego oraz wychowaniem obywatelskim.

Ruch działa w cyklach rocznych, na każde wakacje publikując nową propozycję programową. Zainteresowanym drużynom zapewnia wsparcie doświadczonych instruktorów, możliwość wymiany doświadczeń z innymi drużynami, a także uczestnictwa w szkoleniach prowadzonych przez profesjonalistów z różnych dziedzin.

W lipcu ruch organizuje Rajd Odkrywców – pięciodniową wakacyjną wędrowkę, pełniącą rolę terenowego laboratorium odkryć i innowacyjnych metod harcerskiej pracy, które uczestnicy testują w czasie rajdu, a następnie mogą wzbogacić nimi śródroczną pracę swoich drużyn.

Członkostwo w PRO mogą uzyskiwać nie tylko jednostki organizacyjne, ale również instruktorzy i wędrownicy pełniący funkcje instruktorskie – włączając się w działania ruchu na poziomie centralnym. Po zrealizowaniu zadań okresu próby zyskują prawo noszenia srebrnego Pierścienia Odkrywcy.

Uczestnictwo w działaniach Programowego Ruchu Odkrywców nie stoi na przeszkodzie udziałowi w innych ruchach programowo-metodycznych i korzystaniu z innych propozycji programowych.

RAJD ODKRYWCÓW

Rajd Odkrywców (w latach 2009-2015 Rajd Grunwaldzki) to cykliczna impreza harcerska zwana „połowym laboratorium harcerskich form pracy” – pięciodniowa wakacyjna wyprawa, w czasie której testujemy nowe rozwiązania programowe, wspólnie poznajemy wybrany region i rozwiązujemy zagadki. Rajd jest otwartym przedsięwzięciem o zasięgu ogólnopolskim. Jest organizowany przez Programowy Ruch Odkrywców, ale większość uczestników wywodzi się z drużyn niezwiązanych z ruchem.

Pierwsza edycja Rajdu Odkrywców odbyła się na południowych Mazurach w formie gigantycznej gry typu LARP (ang. Live Action Role Playing), opartej na mechanice gry RPG „Dzikie Pola” Jacka Komudy. Uczestnicy wcielali się w postacie epoki sarmatyzmu, wykonując na całym tym terenie rozmaite misje, wchodząc w interakcje z postaciami odgrywanymi przez organizatorów, współpracując z innymi patrolami, wymieniając się informacjami i kolekcjonując cenne przedmioty poukrywane na całym obszarze rajdu.

W 2017 r. rajd odbywa się na obszarze ziemi kłódzkiej i stanowi beta-test propozycji programowej „Ekspedycja”. Uczestnicy angażują się w rozwiązywanie historycznych zagadek, w tym w poszukiwania zaginionych dóbr kultury, nieznanych dotąd faktów historycznych i nieustalonych dotąd miejsc ważnych wydarzeń – analizują, porównują, odkrywają, współpracują ze specjalistami, eksploratorami i innymi pasjonatami, a także docierają do tych miejsc w magazynach i muzeach, do których dostęp ma niewielu.

Kolejna edycja zostanie przeprowadzona na Pomorzu Gdańskim. Będziemy działać według formuły „investigate & make a hero” – na każdej trasie przeprowadzimy śledztwo dotyczące życiorysu jednej z 10 wybitnych postaci Pomorza, a następnie będziemy je w niekonwencjonalny sposób promować wśród mieszkańców i turystów.

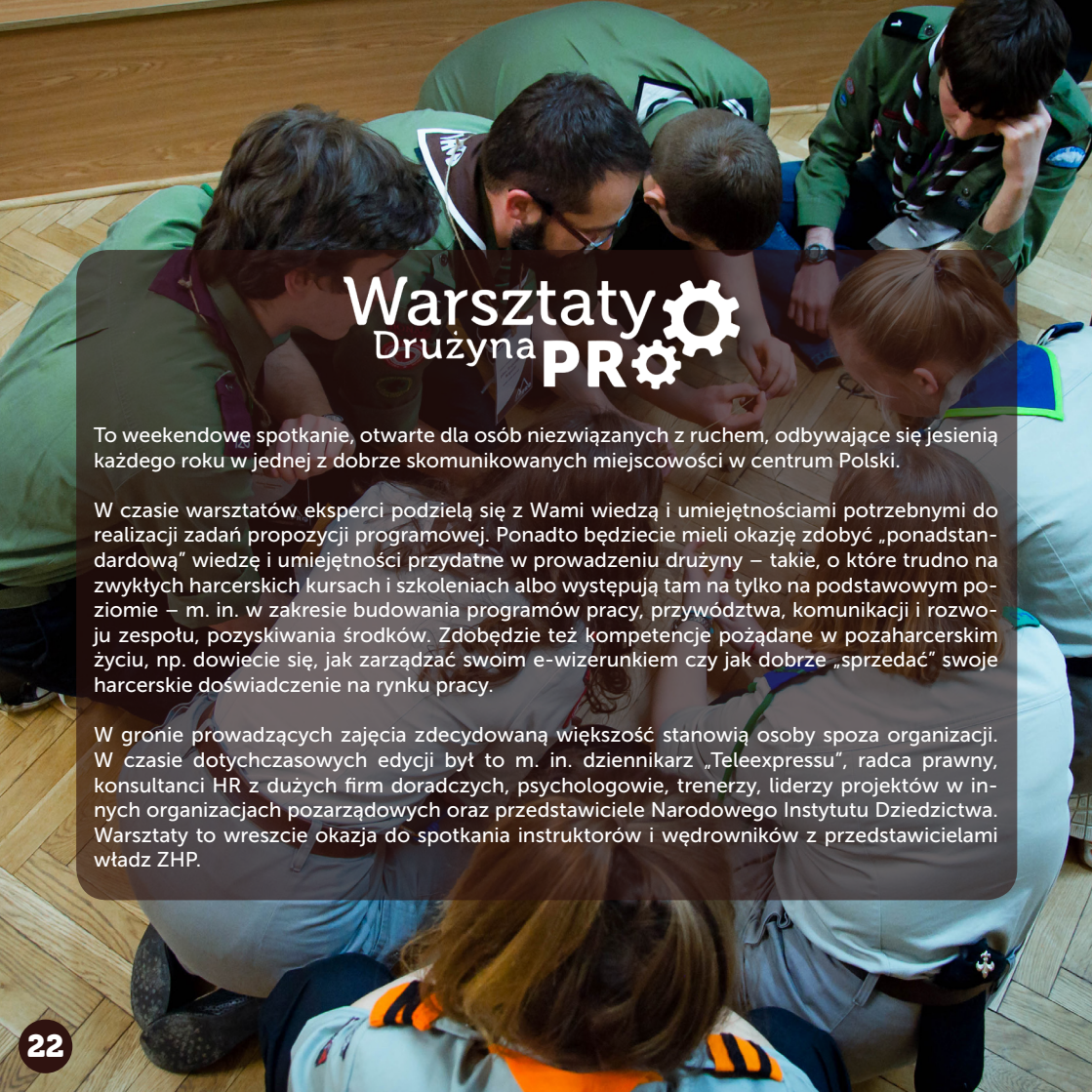
Rajd Odkrywców 2018 odbędzie się w dniach 1-5 sierpnia 2018 r. Finał imprezy nastąpi w Pucku. Rankiem 6 sierpnia 2018 r. część uczestników rajdu przejedzie z Pucka na Wyspę Sobieszewską, by wziąć udział w rozpoczynającym się tego dnia Zlocie ZHP „Gdańsk 2018”.

Szczyt PRO to największe coroczne spotkanie kadry ruchu. Biorą w nim udział przedstawiciele Drużyn Odkrywców, jednostek ubiegających się po raz pierwszy o to miano, instruktorzy i wędrownicy – indywidualni członkowie PRO, a także sympatycy naszego ruchu.

Szczyt jest sposobnością do spotkania osób z całej Polski, poznawania się, integracji, wymiany doświadczeń, wzbogacenia warsztatu harcerskiej pracy, przygotowania do realizacji aktualnej propozycji programowej, wspólnej pracy, obcowania z kulturą, spotkań z ciekawymi osobami, dyskusji o najważniejszych sprawach ZHP i naładowania harcerskich akumulatorów pozytywną energią.

Najbliższy szczyt PRO odbędzie się w dniach **2-4 marca 2018 r.** w Warszawie.

Warsztaty Drużyna **PR**

To weekendowe spotkanie, otwarte dla osób niezwiązanych z ruchem, odbywające się jesienią każdego roku w jednej z dobrze skomunikowanych miejscowości w centrum Polski.

W czasie warsztatów eksperci podziela się z Wami wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi do realizacji zadań propozycji programowej. Ponadto będziecie mieli okazję zdobyć „ponadstandardową” wiedzę i umiejętności przydatne w prowadzeniu drużyny – takie, o które trudno na zwykłych harcerskich kursach i szkoleniach albo występują tam na podstawowym poziomie – m. in. w zakresie budowania programów pracy, przywództwa, komunikacji i rozwoju zespołu, pozyskiwania środków. Zdobędziecie też kompetencje pożądane w pozaharcerskim życiu, np. dowiecie się, jak zarządzać swoim e-wizerunkiem czy jak dobrze „sprzedać” swoje harcerskie doświadczenie na rynku pracy.

W gronie prowadzących zajęcia zdecydowaną większość stanowią osoby spoza organizacji. W czasie dotychczasowych edycji był to m. in. dziennikarz „Teleexpressu”, radca prawny, konsultanci HR z dużych firm doradczych, psychologowie, trenerzy, liderzy projektów w innych organizacjach pozarządowych oraz przedstawiciele Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Warsztaty to wreszcie okazja do spotkania instruktorów i wędrowników z przedstawicielami władz ZHP.

Ważne daty

1 czerwca – 31 października 2017 r. - zgłoszenia do udziału w „Ekspedycji”

9-10 i 16-19 września 2017 r. - (chętni) zadanie „Europejskie Dni Dziedzictwa”

20-22 października 2017 r. - (chętni) warsztaty „Drużyna PRO” w Warszawie

28-29 października 2017 r. - (chętni) zadanie „Luter 2017”

2-4 marca 2018 r. - (chętni) szczyt PRO w Warszawie,
uroczyste wręczenie Pierścieni Odkrywców

31 maja 2018 r. - ostateczny termin składania raportów z „Ekspedycji”

1-5 sierpnia 2018 r. - (chętni) Rajd Odkrywców,
uroczyste wręczenie Pierścieni Odkrywców

KUPUJĄC W SKŁADNICY ZWIĄZKOWEJ

WSPIERASZ

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

żywiokły

CENTRALNA
SKŁADNICA
HARCERSKA

OFICJALNA SKŁADNICA ZHP

żywiokły

CENTRALNA
SKŁADNICA
HARCERSKA

Związek
Harcerstwa
Polskiego